

Ткачук Роман Станіславович,

аспірант Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту, 04074, м. Київ, вул. Вишгородська, 21, e-mail: kars2004@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0003-0556-7682>

Tkachuk Roman Stanislavovych,

post graduate student, Institute of Public Administration and Research in Civil Protection, 21, Vyshhorodska St., Kyiv, Ukraine, 04074, e-mail: kars2004@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0003-0556-7682>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ МУНІЦИПАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ВЕЛИКОГО МІСТА НА ПРИКЛАДІ КИЄВА

Анотація. *Мета роботи* полягає у дослідженні організаційно-правового забезпечення управління системою муніципальної безпеки великого міста на прикладі Києва та обґрунтування шляхів його вдосконалення. *Методологія.* Теоретичною базою дослідження були праці вітчизняних і зарубіжних учених, наукові дослідження щодо розвитку та забезпечення муніципальної безпеки в широкому розумінні на рівні великого міста. Використано такі методи дослідження, як аналіз, синтез, наукова абстракція; системно-структурний та порівняльний аналіз. Шаров Ю.П. зазначає, що найважливішою характеристикою сучасного управління містом є орієнтація, пошук оригінальних способів досягнення цілей за рахунок нестандартних рішень і, що особливо важливо, в умовах посиленої диференціації міст за рівнем та потенціалом розвитку. Безена І.М. зазначає, що реформа із децентралізації окреслює нові механізми антикризового управління, діяльності і стратегії розвитку територій, зокрема громадської участі у процесах вирішення проблем місцевого значення та колективної й комунікативної дії, які стають основним партнерським ресурсом для ефективного розвитку регіону й держави. Підсумовуючи, слід зауважити, що дослідження вчених досить детально охоплюють питання управління містом (дослідження Шарова Ю.П., Чикиренко І.М., Безени І.М.), проте проблеми організаційно-правового забезпечення управління системою муніципальної безпеки в доступній літературі вивчені недостатньо. *Наукова новизна.* За результатами комплексного аналізу проблеми організаційно-правового забезпечення управління системою муніципальної безпеки великого міста визначено, що наразі створено правову базу регулювання відносини у сфері муніципальної безпеки великого міста, а саме: створено окремий підрозділ в структурі органу муніципального управління, розроблено стратегію розвитку системи муніципальної безпеки, визначено пріоритети та шляхи реалізації положень стратегії. *Висновки.* Визначено, що муніципальна безпека є особливим видом діяльності щодо її забезпечення, яка охоплює систему заходів, спрямованих на запобігання небезпекам і загрозам різного характеру людині і громаді великого міста. Потребує подальшого обґрунтування та розвитку нормативне забезпечення залучення громадських організацій для розширення безпекового простору великого міста.

Ключові слова: управління, муніципальне управління, система, безпека, надзвичайна ситуація.

ORGANIZATIONAL AND LEGAL ENSURING THE MANAGEMENT OF THE MUNICIPAL SAFETY SYSTEM OF A LARGE CITY ON THE EXAMPLE OF KYIV

Abstract. The *purpose* of the article is to study the organizational and legal management of the municipal security system of a large city on the example of Kyiv and to justify the ways of its improvement. *Methodology.* The theoretical basis of the study was the work of domestic and foreign scientists, scientific research on the development and provision of municipal security in the broad sense at the level of a large city. Such research methods as analysis, synthesis, scientific abstraction were used; system-structural and comparative analysis. Sharov Yu.P. notes that the most important characteristic of modern city management is orientation, the search for original ways of achieving goals through non-standard

solutions and, what is especially important, in the conditions of increased differentiation of cities by level and development potential. I.M. Bezena notes that the decentralization reform outlines new mechanisms of anti-crisis management, activities and strategies for the development of territories, in particular, public participation in the processes of solving problems of local importance and collective and communicative action, which become the main partner resource for the effective development of the region and the state. Summing up, it should be noted that the research of scientists covers the issue of city management in sufficient detail (research by Yu.P. Sharov, I.M. Chikyrenko, I.M. Bezeny), however, the problems of organizational and legal management of the municipal security system are not sufficiently studied in the available literature. **Scientific novelty.** Based on the results of a comprehensive analysis of the problem of organizational and legal support for the management of the municipal security system of a large city, it was determined that a legal framework for regulating relations in the field of municipal security of a large city has been created, namely: a separate unit has been created in the structure of the municipal management body, a strategy for the development of the municipal security system has been developed, priorities and ways of implementing the provisions of the strategy are determined. **Conclusions.** It was determined that municipal security is a special type of activity related to its provision, which includes a system of measures aimed at preventing dangers and threats of various nature to people and the community of a large city. Regulatory support for the involvement of public organizations to expand the safe space of a large city requires further justification and development.

Key words: management, municipal administration, system, safety, emergency.

Вступ. Модернізація української держави на усіх рівнях визначає нові пріоритети, завдання і принципи регіонального управління, функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування. Проблеми пов'язані із модернізацією публічного управління на місцевому, регіональному рівнях має актуальність практично для будь-якої сучасної країни (Біла С.О., 2014).

Змушені констатувати, що Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Про місцеве самоврядування в Україні, 1997) у чинній редакції не вирішує в повному обсязі спектр завдань щодо колаборації місцевих органів влади з регіональними і центральними. Причина є відсутність регулювання місцевого самоврядування в муніципальних утвореннях, що здійснюється з метою поліпшення якості життя населення, яке утворює громади великих міст. Територіальна громада самостійно з повною відповідальністю має виконувати функції життєзабезпечення в межах наявних компетенцій органів місцевого самоврядування має забезпечувати вирішення безпечових управлінських ситуацій в місті. Законом (Про місцеве самоврядування в Україні, 1997) визначено перелік проблем в межах компетенції органів місцевого самоврядування, а сам механізм реалізації повноважень на сьогодні потребує суттєвого вдосконалення.

Слід відзначити, що для України характерна континентальна система управління на регіональному рівні, за якою держава є активним гравцем на місцевому рівні, згідно з чим, на цьому рівні діють територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади, місцеві дер-

жавні адміністрації та органи місцевого самоврядування. Певні управлінські паралелі можна провести й у безпековій сфері – на муніципальному рівні також присутні територіальні підрозділи Національної поліції України та Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України) та підрозділи муніципальної безпеки міських державних адміністрацій.

Муніципальне управління великим містом на прикладі міста Києва. Стан захищеності кожного члена громади, власне сам захист від різних надзвичайних ситуацій, пожеж та небезпечних подій має безпосередній вплив на подальший соціально-економічний розвиток територіальної громади та зростання добробуту її населення. У ході реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні значущі для безпеки населення повноваження передаються на найближчий до громадян базовий рівень влади – в територіальні громади.

Рівень ризику в некомерційній муніципальній діяльності потребує чіткого усвідомлення керівництвом зростання очікувань з боку суспільного оточення та місцевих громад. Процеси децентралізації державного управління також висувають нові вимоги до муніципальної діяльності та збільшують відповідальність органів місцевого самоврядування за реалізацію ефективних змін.

Прямування України шляхом демократичних трансформацій вимагає партнерської співпраці між державою та місцевим самоврядуванням, спрямованим на подальший розвиток суспільства, його демократизацію, зміщення пріоритетів саме на громадянина, на забезпечення його

потреб і реалізацію його прав, зокрема таких як право на безпечний оточуючий світ.

Наразі з передачею низки повноважень у сфері цивільного захисту на місцевий рівень у керівників місцевих органів виконавчої влади має сформуватися розуміння того, що запобігання виникненню НС на місцевому рівні та ліквідація їх наслідків є вимагає відповідної підготовки та планування заходів спільно з органами управління і підрозділами Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а також відповідного розподілу бюджетних видатків на своєму рівні.

Забезпечення контрольованості та динамічності процесу формування політичних та економічних засад місцевого самоврядування відбувається в рамках Європейської Хартії місцевого самоврядування, яка встановлює шляхи його розвитку в сучасній Європі за рахунок того, що питання, які можна вирішувати на низових рівнях управління, немає сенсу передавати наверх. Хартія зобов'язує держави, які її підписали, гарантувати і зміцнювати політичну, адміністративну та фінансову самостійність місцевих спільнот. Саме тому положення Європейської Хартії місцевого самоврядування зорієнтовані на формування рамкових умов реалізації інструментарію муніципального управління.

Найважливішою характеристикою сучасного управління містом є орієнтація, пошук оригінальних способів досягнення цілей за рахунок нестандартних рішень і, що особливо важливо, в умовах посиленої диференціації міст за рівнем та потенціалом розвитку (Тихомиров Д., 2018).

Поряд із звичайними міськими проблемами (Шаров Ю.П., 2001, с. 163; Яловий В., 2006), місто Київ в особі органів місцевого самоврядування бере участь у вирішенні багатьох питань загальнодержавного характеру у соціально-гуманітарній сфері, а також у сфері зовнішньополітичної й зовнішньоекономічної діяльності держави. Більшість заходів, які здійснюються у сфері економіки, освіти, науки і культури та в інших сферах, реалізуються у Києві за його всебічним сприянням і за участю його органів державної влади і місцевого самоврядування та інших інститутів.

Автори (Павлов Д., 2020; Тихомиров Д., 2018) в своїх дослідженнях висвітлили методологічні та міждисциплінарні підходи до формулювання терміну «безпека». Також визначено (Кулешов М.М., 2014), що підвищення готовності сил і засобів цивільного захисту до ліквідації наслідків застосування сучасних засобів ураження і НС є одним з пріоритетних напрямів державної

політики у сфері цивільного захисту. Напрямом вирішення цієї проблеми є підвищення готовності сил і засобів за рахунок перегляду та упорядкування існуючої структури і складу наявних сил цивільного захисту центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування відповідно до покладених на них завдань.

Проблематику функціонування системи цивільного захисту в умовах децентралізації (Костенко В.О., 2017) було досліджено та визначено, що в на сучасному етапі децентралізації влади та об'єднання територіальних громад в Україні необхідно прийняти необхідні законодавчі та нормативні акти для забезпечення ефективного планування, координації та контролю за виконанням заходів цивільного захисту на рівні територіальних громад.

Погоджуємось з (Орлов В.А., 2020), що реформа децентралізації розпочата у квітні 2014 року, надала більше можливостей територіальним громадам вирішувати питання саме муніципальної безпеки.

Підсумовуючи, слід зауважити, що дослідження вчених досить детально охоплюють питання управління у сфері цивільного захисту, проте проблеми організаційно-правового забезпечення управління системою муніципальної безпеки великого міста в доступній літературі вивчені недостатньо.

Розвиток безпечних міст неможливий без співпраці держави і суспільства, в якій задіяні люди, процеси та технології. Підтримування розумних міст у належному безпековому стані є серйозною проблемою, так як в містах наявна безліч загроз, включаючи, злочинність, стихійні лиха і техногенні аварії, потенційно можливі випадки терористичних актів. Саме тому запобігання НС техногенного та природного характеру, зменшення збитків і втрат у разі їх виникнення та ефективна ліквідація наслідків є одним із головних пріоритетів у діяльності місцевих органів виконавчої влади. Ускладнює цей процес також те, що значна частина міської інфраструктури має статус приватної власності.

Внаслідок цього збереження безпеки міст вимагає створення муніципальної інфраструктури для проведення заходів і впровадження технологій, що забезпечують захист громадян, забезпечують співпрацю служб екстреного реагування, правоохоронних органів, а також урядових і громадських організацій.

Відповідно до норм Закону України (Про місцеве самоврядування в Україні, 1997) управління містами нашої держави здійснюється

територіальними громадами міст через відповідні міські ради та їх виконавчі органи, до делегованих повноважень яких належить цивільний захист населення згідно із ст. 36 «Повноваження в галузі оборонної роботи».

Відповідно у п. 3 ст. 36 (Про місцеве самоврядування в Україні, 1997) передбачено, що виконавчі органи міських ради організують та здійснюють заходи, пов'язані з мобілізаційною підготовкою та цивільним захистом на відповідній території. Об'єднання в одному пункті статті закону абсолютно різних за своїм значенням завдань призводить до суперечливості вимогам ст. 5 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», якою заборонено об'єднання мобілізаційних підрозділів з іншими структурними підрозділами органів влади та сумісництво працівників з питань мобілізаційної роботи, а також покладання на них функцій, які не пов'язані з розв'язанням поточних проблем мобілізаційної підготовки.

Проблематика реалізації функції держави у сфері цивільного захисту знайшла також своє відображення у (Кодекс цивільного захисту, 2012). Законодавчо визначено (Про місцеві державні адміністрації, 1999) організацію, повноваження та порядок діяльності місцевих державних адміністрацій, тобто організація заходів цивільного захисту в територіальних підсистемах віднесена до компетенцій місцевими державними адміністраціями.

Акцентуємо, що специфіка міста Києва – столиці незалежної України, полягає в тому, що він є великим містом із багатомільйонним населенням і розвиненою інфраструктурою, до якої належать організації та підприємства різних сфер економіки. На території якого розташовані об'єкти центральних органів виконавчої, законодавчої та судової влади, об'єкти критичної інфраструктури, заклади охорони здоров'я та освіти, спортивні і культурні заклади, місця з масовим постійним перебуванням громадян, величезні транспортні вузли, а також мости через Дніпро, що з'єднують частини країни в єдине ціле.

Управління системою цивільного захисту великого міста. Практичний багаторічний досвід реалізації завдань цивільного захисту міста Києва та забезпечення громадського правопорядку свідчить про нагальну потребу зміни парадигми, врахування комплексності проблем безпеки великого міста та необхідність запровадження методів кризового менеджменту для управління безпековою сферою великого міста, яким власне є Київ.

Нормами Закону (Про столицю України – місто-герой Київ, 1999) визначено: ст. 6 – місцеве самоврядування у місті Києві здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і через Київську міську раду, районні в місті ради (у разі їх утворення) та їх виконавчі органи; ст. 10 – виконавчим органом Київської міської ради є Київська міська державна адміністрація (КМДА), яка паралельно виконує функції державної виконавчої влади, що є особливістю здійснення виконавчої влади в місті Києві.

Розпорядженням КМДА від 25.05.1999 № 793 «Про територіальну підсистему єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру міста Києва» в місті створена і функціонує міська територіальна підсистема запобігання і реагування на НС техногенного та природного характеру.

Нормативним регулюванням функції цивільного захисту щодо створення територіальної підсистеми стало затвердження рішенням IV сесії XXIV скликання Київської міської ради від 10.07.2003 № 616/776 Концепції безпеки міста Києва (Про затвердження Концепції безпеки міста Києва, 2003), яка є офіційно прийнятою системою поглядів на мету, завдання, основні принципи і напрямки діяльності у сфері забезпечення безпеки стійкого розвитку столиці, життя і здоров'я населення міста Києва, його прав та волі в умовах можливих загроз внутрішнього і зовнішнього характеру. А також стала підставою для розробки стратегії забезпечення безпеки міста Києва; удосконалення і подальшого розвитку нормативно-правової бази забезпечення безпеки особистості та міста; розробки та реалізації цільових програм щодо забезпечення безпеки столиці України від конкретних загроз.

Концепцією безпеки міста Києва було визначено інтереси міста у конкретних сферах прояву, що полягали у наступному: створення міської системи моніторингу та прогнозування НС; створення Київської міської служби порятунку; удосконалення організаційно-правових основ функціонування міської територіальної підсистеми єдиної державної системи запобігання і реагування на НС техногенного та природного характеру; підвищення ефективності діяльності щодо попередження виникнення НС, зменшення їх наслідків; розвиток та підтримка у постійній готовності сил і засобів для ліквідації НС; підвищення надійності роботи об'єктів та систем життєзабезпечення міста, а також забезпечення стійкого функціонування вироб-

ництв та інфраструктури міста Києва в умовах впливу факторів небезпек і загроз.

Відповідно до ст. 8 (Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту, 2014) територіальна підсистема єдиної державної системи цивільного захисту створюються в місті Києві з метою здійснення заходів щодо захисту населення і територій від НС у мирний час та в особливий період, безпосереднє керівництво діяльністю якою здійснюється посадовою особою, що очолює орган управління містом.

Для забезпечення цивільного захисту на відповідній території згідно з п. 1 ст. 19 (Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, 2015) голова місцевої державної адміністрації на початку року повинен видати розпорядження «Про створення ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту», затвердити «Положення про ланку територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту».

Розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) (Положення про територіальну підсистему міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту, 2015) визначено, що метою створення територіальної підсистеми міста Києва є захист населення і територій від НС у мирний час та в особливий період. Термін «територіальна підсистема міста Києва» вживається у значенні складової частини єдиної державної системи цивільного захисту, яка створюється у місті Києві й до якої входять районні ланки територіальної підсистеми, органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту, відповідні суб'єкти господарювання, які виконують завдання цивільного захисту.

Відповідно до (Положення про територіальну підсистему міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту, 2015) визначено завдання територіальної підсистеми міста Києва у сфері цивільного захисту, зокрема: забезпечення готовності органів управління та підпорядкованих їм сил цивільного захисту до дій, спрямованих на запобігання і реагування на НС або небезпечні події; проведення рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС, організація життєзабезпечення постраждалого населення; ліквідація наслідків НС або небезпечних подій; проведення моніторингу і прогнозування НС та їх розвитку, визначення ризиків їх виникнення на території міста Києва,

оцінка соціально-економічних наслідків НС, визначення на основі прогнозних даних обсягу потреби в силах, засобах, матеріальних та фінансових ресурсах; ліквідація медико-санітарних наслідків НС та епідемій, надання екстреної медичної допомоги постраждалим у зоні НС і здійснення заходів медичного забезпечення.

Управління територіальною підсистемою цивільного захисту міста Києва (Положення про територіальну підсистему міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту, 2015) здійснюють на: регіональному рівні – виконавчий орган Київської міської ради (КМДА), Департамент міського благоустрою та збереження природного середовища виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) та Головне управління ДСНС України у місті Києві; місцевому рівні – районні в місті Києві державні адміністрації, їх структурні підрозділи з питань цивільного захисту та районні управління Головного управління ДСНС України у місті Києві; на об'єктовому рівні – керівник суб'єкта господарювання, а також підрозділи (посадові особи) з питань цивільного захисту, які призначаються відповідно до законодавства.

Рішенням XI сесії VIII скликання Київської міської ради від 30.07.2020 № 256/9335 відповідно до ст. 90 Цивільного кодексу України, ст. 26, 54 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», законів України «Про столицю України – місто-герой Київ», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», рішення Київської міської ради від 20.06.2002 № 28/28 «Про утворення виконавчого органу Київської міської ради та затвердження його структури і загальної чисельності», з метою оптимізації структури виконавчого органу Київської міської ради (КМДА), а також забезпечення виконання завдань з питань оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами затверджено структуру Департаменту муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (КМДА), до складу якого включено Управління з питань цивільного захисту (Про зміну найменування Управління з питань цивільного захисту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та деяких інших питань», 2020).

Наразі Департамент муніципальної безпеки КМДА, який було створено рішенням Київської міської ради від 30.07.2020 р., працює за напрямками безпеки, цивільного захисту та територіальної оборони, координує роботу комунальних

підприємств «Київська служба порятунку» та «Муніципальна охорона». Основними напрямками роботи Департаменту є: безпека: взаємодія з правоохоронними органами; цивільний захист: реагування на аварії та надзвичайні події, взаємодія з рятувальними службами, зокрема, співпраця з ДСНС України та її територіальними підрозділами, а також територіальна оборона: запобігати різним правопорушенням зусиллями представників.

Створення Департаменту муніципальної безпеки КМДА було обґрунтовано практикою реагування на НС на рівні міста, зважаючи на те, що функціонування виокремлених підрозділів на напрямками діяльності ускладнює взаємодію та координацію дій в умовах виникнення НС на місцевому рівні за рахунок витрат часу на узгодження заходів з реагування та розподілу наявних матеріально-технічних ресурсів.

З метою подальшої розбудови територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Києва рішенням Київської міської ради від 12.12.2019 № 451/8024 було затверджено Міську цільову програму «Забезпечення готовності до дій за призначенням територіальної підсистеми міста Києва Єдиної державної системи цивільного захисту на 2020–2022 роки», що передбачає вирішення комплексу завдань щодо попередження виникнення та ліквідації НС техногенного й природного характеру.

Висновки. Підсумовуючи зміст і значення організаційно-правового забезпечення управління системою муніципальної безпеки великого міста на прикладі Києва, можна зазначити, що було створено правову базу, яка регулює відносини у сфері муніципальної безпеки великого міста, а саме: створено окремий підрозділ в структурі органу муніципального управління, розроблено стратегію розвитку системи муніципальної безпеки, визначено пріоритети та шляхи реалізації положень стратегії. Визначено, що муніципальна безпека є особливим видом діяльності щодо її забезпечення, яка охоплює систему заходів, спрямованих на запобігання небезпекам і загрозам різного характеру людині і громаді великого міста.

Подальші наукові розвідки будуть зосереджені на дослідженні світових практик розбудови системи муніципальної безпеки та методології антикризового управління на рівні великого міста в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ: _____

1. Кодекс цивільного захисту України: закон України від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>

2. Костенко В. О. Пріоритети удосконалення державного управління у сфері цивільного захисту територіальних громад в процесі децентралізації влади в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2017. 2(52). С. 97–103.
3. Кулешов М. М., Росоха В. О. Сучасні виклики для державної політики у сфері цивільного захисту в Україні. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*, 2014. Вип. 2. С. 167–175.
4. Орлов В. А. Муніципальна безпека: сучасні форми забезпечення. Конституційні принципи місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС : Міжнародна науково-практична конференція : Харків, Україна. 2020. Т. 1. С. 72–76.
5. Павлов Д., Микитюк М. Правові та організаційні засади забезпечення захисту критичної інфраструктури у контексті формування нової безпекової парадигми України. *Честь і Закон*. 2020. Т. 4. № 75. С. 69–77.
6. Передумови та практики реалізації реформ на регіональному і місцевому рівнях : аналіт. доповідь / С. О. Біла, О. В. Шевченко, В. І. Жук та ін. К. : НІСД, 2014. 68 с.
7. Положення про територіальну підсистему міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту : розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 01.10.2015 № 988. URL: <http://kreschatic.kiev.ua/ua/5351/doc/1453479183.html>
8. Про затвердження Концепції безпеки міста Києва : рішення IV сесії XXIV скликання Київської міської ради від 10.07.2003 № 616/776. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MR030502>
9. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-p#n10>
10. Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту : постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2015 № 101. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/101-2015-%D0%BF#Text>
11. Про зміну найменування Управління з питань цивільного захисту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та деяких інших питань : рішення XI сесії VIII скликання Київської міської ради від 30.07.2020 № 256/9335. URL: [https://kmr.ligazakon.net/document/mr200988\\$2020_07_30](https://kmr.ligazakon.net/document/mr200988$2020_07_30)
12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170 (зі змін. та допов.).
13. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

15. Про столицю України – місто-герой Київ : закон України від 15.01.1999 № 401-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-14#Text>
16. Тихомиров Д. Міждисциплінарні та філософські підходи до інтерпретації поняття «безпека». *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2018. № 2(16). С. 104–115.
17. Шаров Ю. П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті: концептуальні аспекти: моногр. К. : Вид-во УАДУ, 2001. 302 с.
18. Яловий В. Концептуальні проблеми реалізації функцій місцевого самоврядування в умовах столичного міста. *Управління сучасним містом*. 2006. № 3–4/7–12 (23–24). С. 156–166.
7. Rozporiadzhennia vykonavchoho orhanu Kyivskoi miskoi rady (Kyivskoi miskoi derzhavnoi administratsii) “Polozhennia pro terytorialnu pidsystemu mista Kyieva yedynoi derzhavnoi systemy tsyvilnoho zakhystu” : vid 1 zhovtnia 2015 roku № 988 [Order of the executive body of the Kyiv City Council (Kyiv City State Administration) “ Regulations on the territorial subsystem of the city of Kyiv of the unified state system of civil protection”, October, 01, 2015, № 988]. (n.d.). Retrieved from <http://kreschatic.kiev.ua/ua/5351/doc/1453479183.html> [in Ukrainian].
8. Rishennia IV sesii XXIV sklykannia Kyivskoi miskoi rady “Pro zatverdzhennia Kontseptsii bezpeky mista Kyieva” : vid 10 lypnia 2003 roku № 616/776 [Decision of the IV session of the XXIV convocation of the Kyiv City Council “On the approval of the concept of safety of the city of Kyiv”, July, 10, 2003, № 616/776]. (n.d.). Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/MR030502> [in Ukrainian].

REFERENCES:

1. Zakon Ukrainy “Kodeks tsyvilnoho zakhystu Ukrainy” : vid 2 zhovtnia 2012 roku № 5403-VI [Law of Ukraine “Code of Civil Protection of Ukraine” from October, 2, 2012, № 5403-VI]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5403-17> [in Ukrainian].
2. Kostenko, V. O. (2017). Prioritytety udoskonalennia derzhavnoho upravlinnia u sferi tsyvilnoho zakhystu terytorialnykh hromad v protsesi detsentralizatsii vlady v Ukraini [Priorities for improving state administration in the field of civil protection of territorial communities in the process of decentralization of power in Ukraine]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia – Actual problems of public administration*. 2(52), 97–103 [in Ukrainian].
3. Kulieshov, M. M., Rosoha, V. O. (2014). Suchasni vyklyky dlia derzhavnoi polityky u sferi tsyvilnoho zakhystu v Ukraini [Modern challenges for state policy in the field of civil protection in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy – Bulletin of the National University of Civil Protection of Ukraine*. 2, 167–175 [in Ukrainian].
4. Orlov, V. A. (2020). Munitsypalna bezpeka: suchasni formy zabezpechennia [Municipal safety: modern forms of security]. *Konstytutsiini pryntsypy mistsevoho samovriaduvannia ta rehionalna polityka YeS – Constitutional principles of local self-government and EU regional policy* : Proceedings of the International Scientific and Practical Conference. (pp. 72–76). Kharkiv : KhNU [in Ukrainian].
5. Pavlov, D., Mykytiuk, M. (2020). Pravovi ta orhanyzatsiini zasady zabezpechennia zakhystu krytychnoi infrastruktury u konteksti formuvannia novoi bezpekovoii paradyhmy Ukrainy [Legal and organizational principles of ensuring the protection of critical infrastructure in the context of the formation of a new security paradigm of Ukraine]. *Chest i Zakon – Honor and Law*. 4, 75, 69–77 [in Ukrainian].
6. Bila, S. O., Shevchenko, O. V., & Zhuk, V.I. and all. (2014). Peredumovy ta praktyky realizatsii reform na rehionalnomu i mistsevomu rivniakh [Prerequisites and practices of implementing reforms at the regional and local levels]. Kyiv : NISD [in Ukrainian].
9. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy “Pro zatverdzhennia Polozhennia pro yedynu derzhavnu systemu tsyvilnoho zakhystu” : vid 9 sichyia 2014 roku № 11 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On the approval of the Regulation on the unified state system of civil protection”, January, 9, 2014, № 11]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-n#n10> [in Ukrainian].
10. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy “Pro zatverdzhennia typovykh polozhen pro funktsionalnu i terytorialnu pidsystemu yedynoi derzhavnoi systemy tsyvilnoho zakhystu” : vid 11 bereznia 2015 roku № 101 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On the approval of standard provisions on the functional and territorial subsystems of the unified state system of civil protection”, March, 11, 2015, № 101]. (n.d.). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/101-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
11. Rishennia XI sesii VIII sklykannia Kyivskoi miskoi rady “Pro zminu naimenuvannia Upravlinnia z pytan tsyvilnoho zakhystu vykonavchoho orhanu Kyivskoi miskoi rady (Kyivskoi miskoi derzhavnoi administratsii) ta deiakykh inshykh pytan” : vid 30 lypnia 2020 roku № 256/9335 [Decision of the XI session of the VIII convocation of the Kyiv City Council “On changing the name of the Office for Civil Protection of the Executive Body of the Kyiv City Council (Kyiv City State Administration) and some other issues”, July, 30, 2020, № 256/9335]. (n.d.). Retrieved from [https://kmr.ligazakon.net/document/mr200988\\$2020_07_30](https://kmr.ligazakon.net/document/mr200988$2020_07_30) [in Ukrainian].
12. Zakon Ukrainy “Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini” : vid 21 travnia 1997 roku № 280/97-BP [Law of Ukraine “About local self-government in Ukraine”, May, 21, 1997, № 280/97-VR]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
13. Zakon Ukrainy “Pro mistsevi derzhavni administratsii” : vid 9 kvitnia 1999 № 586-XIV [Law of Ukraine “About local state administrations”, April,

- 9, 1999, № 586-XIV]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> [in Ukrainian].
14. Zakon Ukrainy “Pro stolytsiu Ukrainy – misto-heroi Kyiv” : vid 15 sichnia 1999 № 401-XIV [Law of Ukraine “About the capital of Ukraine – the hero city Kyiv”, January, 15, 1999, № 401-XIV]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-14#Text> [in Ukrainian].
15. Tyhomyrov, D. (2018). Mizhdystyplinarni ta filosofski pidkhody do interpretatsii poniattia «bezpeka» [Interdisciplinary and philosophical approaches to the interpretation of the concept of “safety”]. *Yurydychnyi chasopys Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav – Legal journal of the National Academy of Internal Affairs*. 2(16), 104–115 [in Ukrainian].
16. Sharov, Yu.P. (2001). Шаров Ю.П. Stratehichne planuvannia v munitsypalnomu menedzhmenti: kontseptualni aspekty [Strategic planning in municipal management: conceptual aspects]. Kyiv : UADU [in Ukrainian].
17. Yalovyi, V. (2006). Kontseptualni problemy realizatsii funksii mistsevoho samovriaduvannia v umovakh stolychnoho mista [Conceptual problems of implementing the functions of local self-government in the conditions of the capital city]. *Upravlinnia suchasnym mistom – Management of a modern city*. 3–4/7–12 (23–24), 156–166 [in Ukrainian].